

Nieuwsbrief NSGV – Bisdom Groningen-Leeuwarden

Nr. 15 – December 2012.

Belangrijke adreswijziging

Kunstfactor, de landelijke organisatie voor ondersteuning van de amateurkunst, houdt per 1 januari 2013 op te bestaan. In haar gebouw aan de Kromme Nieuwegracht te Utrecht vond het landelijk secretariaat van de NSGV haar fysieke onderkomen. Het einde van Kunstfactor betekent dat de NSGV dit pand moet verlaten. Al langer werd voor DoNeK een ander onderdak gezocht. Dat onderdak werd gevonden bij de Stichting Centrum voor Kerkzang te Amersfoort. Met ingang van 1 december 2012 is het nieuwe adres van het landelijk secretariaat en het documentatiecentrum DoNeK: Koningin Wilhelminalaan 3, 3818 HN Amersfoort, telefoon 030-2331010, e-mail: info@nsgv.nl.

Secretariaat NSGV Amersfoort

Wijzigingen in het bestuur van de NSGV in het bisdom Groningen-Leeuwarden

Met ingang van 2013 hebben pastor Albert Buter en de heer Sjoerd Ruisch het bestuur van de NSGV verlaten. Op passende wijze heeft het bestuur afscheid van hen genomen, onder dankzegging voor alles wat zij voor de muziek in de liturgie betekend hebben.

De bemensing in het bestuur is daarmee als volgt:

Pastor Jan Alferink	Heerenveen	gespreksleider
Wil Jongma	Wolvega	secretaris
Jos Manshande	Harlingen	penningmeester
Henk Limberger	Assen	lid
Pastor Peter van der Weide	Sneek	lid
Mw. Lisette Winter	Groningen	secretariaat

Het spreekt voor zich dat met deze bestuursbezetting te veel werk op te weinig mensen terecht komt. Het bestuur roept daarom mensen op, vooral in de provincies Groningen en Drenthe en de Noordoostpolder, om zich als kandidaat-bestuurslid te melden.

Bestuur NSGV bisdom Groningen-Leeuwarden.

Uitgaven rond de muziek in de liturgie.

Punctum.

Punctum is een uitgave van onze diocesane NSGV in het bisdom Groningen-Leeuwarden en is bestemd voor allen die van doen hebben met muziek in de liturgie in ons bisdom, pastores, werkgroepen, besturen, leiding, begeleiders van koren en cantores. Deze uitgave 2012-3 is in november verschenen.

Inmiddels zijn de voorbereidingen al weer getroffen voor de volgende uitgave, te verschijnen in april 2013. Kopij voor dit nummer kan nog bij de redactie ingediend worden tot 20 maart, het liefst digitaal naar het e-mailadres van onze nieuwe eindredacteur

josmanshande@gmail.com.

Redactie Punctum.

Gregoriusblad – december 2012.

Dit officiële orgaan van de Nederlandse St. Gregoriusvereniging opent met de mededeling dat onlangs door het hoofdbestuur Martin Hoondert als hoofdredacteur herbenoemd is voor de periode van vijf jaar. De redactie heeft er unaniem mee ingestemd.

Naast veel mededelingen en besprekingen weer gedegen artikelen. De reeks artikelen 'Ritueel repertoire: reëel en relevant' wordt voortgezet door Richard Bot over de offeranderitus. Een betrekkelijk verwaarloosd ritueel, vaak aangeduid met 'intermezzo' of 'pauze', met als 'muzikale' achtergrond het gerammel van de collecte. Nieuwe Nederlandstalige gezangen die recht doen aan dit liturgische ritueel zijn weinig gecomponeerd.

Voorts een artikel van Anton Vernooij over de dominicaan Augustinus Hollaardt, die in juni 2012 op 89-jarige leeftijd overleed.

Een leven gewijd aan liturgie, die de principes van het liturgisch handelen in hun authentieke historische context wist te plaatsen en de authenticiteit van de nieuwe liturgische expressie heeft gewogen.

Kees van Mechelen interviewde Els Dijkerman, adviseur muziek bij Kunstfactor te Utrecht, een organisatie die per 1 januari 2013 ophoudt te bestaan, zij moet dus noodgedwongen deze organisatie verlaten.

Rond deze tijd wordt op vele plaatsen in Nederland een *Festival of nine Lessons and Carols* georganiseerd (zie ook de aankondiging van het Roder Jongenskoor verder in deze Nieuwsbrief). In 2011 verscheen deze op Nederlandse teksten. Over deze uitgave en de oorsprong van het *Festival* heeft Anna Rijken een boeiend verhaal.

Wie is Hans Leo Hassler? Een aantal koren hebben zijn naam vaker gezien vanwege zijn bekende motet *Cantate Domino*. Dat hij de componist is van *O Haupt voll Blut und Wunden*, oorspronkelijk op een wereldlijke tekst, is maar weinigen bekend. Elisabeth Smulders-Basemans schreef over hem.

Muziekkatern bij het Gregoriusblad.

Als bijlage bij het Gregoriusblad verscheen een muziekkatern. Eerder beloofd (bij het septembernummer) maar muziekstudie en -beoefening heeft een lange adem, enig geduld heeft niet tot vertraging geleid. De inhoud van deze katern wordt in Punctum 2013-1 door onze collega-bestuurder pastor Peter van der Weide besproken.

Evenwel moeten wij bij de nieuwe composities van de zegenbeden opmerken, dat Wim Mennes, destijds dirigent in dienst van het St. Caeciliakoor van de H. Geestparochie te Heerenveen, in 1984 deze getoonzet heeft. Deze zetting heeft via koorbijeekommen en Bisdomdagen te Dokkum bekendheid gekregen in het hele bisdom.

Koorgeleide (NSGV bisdom Roermond).

Deze uitgave bevat veel informatie die voor de koren van het diocees Roermond van belang is: veel mededelingen, drie pagina's van jubilarissen die eretekenen hebben ontvangen en veel columnachtige artikelen. Zo lezen wij een klaaglied over pastoors die zich weinig aantrekken van de koren en de muziek in de liturgie 'Er zijn me toch pastoors...' En een verhaal dat sopranen en bassen langer leven dan de bezitters van andere koorstemmen. Meer muzikaal hout wordt gesneden met het beleidsplan 2010-2015, waarin centraal ligt de productie en de promotie van studiemappen. Voor 2012 waren dat de studiemappen 'In Paradisum' (uitvaartliturgie) en 'Ad Te levavi animam meam' (advent). De uitgaven die in 2013 volgen zijn 'Veni Creator Spiritus' (Hemelvaart en Pinksteren) (reeds verschenen) en een studiemap met gezangen voor Witte Donderdag en Sacramentsdag. De pagina's waarin kennelijk iedereen als eerste op afvliegt zijn de do-ut-des-muziekbladen in het hart van het blad. Deze keer de antwoordpsalm uit psalm 16 'Behoed mij, God, tot U neem ik mijn toevlucht' in een zetting van Ad Voesten, te zingen op paasmaandag en bruikbaar bij vele liturgische aangelegenheden, aldus de toelichting.

De site van de NSGV bisdom Groningen-Leeuwarden.

Over deze site is uitvoerig overleg geweest met Paul Janssen, de beheerder van de site. Het blijkt dat deze stevig op slot zit: de oude informatie kan niet weggehaald worden en nieuwe ingevoegd. Daarbij komt de vervelende bijkomstigheid dat het secretariaat van de NSGV verhuisd is en onderdak gevonden heeft bij de Stichting Centrum voor Kerkzang te Amersfoort, maar nadere adresgegevens ontbraken. Er valt op dit moment weinig aan te doen, wij moeten afwachten tot er weer actie ondernomen kan worden.

Redactie.

DoNeK

De afkorting DoNeK staat voor Documentatie Nederlandstalige Kerkmuziek. DoNeK is een zoekmachine voor je computer voor Nederlandstalige liturgische muziek voor alle koorsoorten!

Gedurende lange tijd is door vrijwilligers van DoNeK gewerkt aan een nieuw programma. Onlangs is dat programma afgerond en uitgetest. Nu is men druk doende een lees- en begrijpbare handleiding te schrijven. Naar verwachting wordt in 2013 het nieuwe programma ingevoerd. Tot zolang blijft het 'oude' DoNeK beschikbaar.

Werkgroep DoNeK Amersfoort.

Alma Redemptoris Mater.

848

Alma Redemptoris Mater

A. V.
A Alma * Redemptó-ris Mater, quæ pérví-a cæ-li por-
ta manes et stella ma-ris, succúrre cad-énti, súrge-re qui

In het bestuur van de NSGV – overigens in alle kringen van de NSGV – bestaat de gewoonte om de bijeenkomsten zingend te openen. Op de laatst gehouden vergadering op maandag 10 december werd gekozen voor de Maria-antifoon voor de advent en kersttijd 'Alma Redemptoris Mater' (GvL 848).

De aandachtige gebruiker van genoemde bundel zal gezien hebben dat in de notatie aan het begin van de antifoon iets ontbreekt: de eerste noot. Dat moet een do zijn als een punctum met een episema.

Sjoerd Ruisch.

Kerstconcerten

Deze nieuwsbrief verschijnt te laat om tijdig de kerstconcerten die her en der gegeven worden op te nemen. Wij vermelden ze wel om een indruk te geven welke lokale activiteiten er zijn, maar voegen er meteen aan toe om met de aankondigingen als deze op tijd te zijn: twee maanden van te voren is geen overbodige luxe!

Parochiekerk O.L.V. Koningin van de Vrede Weiteveen

Koren van de eigen parochie en uit de omgeving en kinderen zingen op zondag 16 december vanaf 14.30 uur onder de titel Korenmiddag Op weg naar Kerstmis.

Het Roder Jongenskoor

Dit koor maakt zich momenteel op voor de jaarlijkse serie kerstconcerten: A Festival of Carols and Lessons.

Zaterdag 8 december 20.00 uur in de Hoofdstraatkerk te Hogeveen.

Maandag 24 december 19.30 uur in de Aa-kerk te Groningen.

Woensdag 26 december 15.00 uur in de Martinikerk te Groningen.

Zondag 9 december 20.00 uur in de Nieuwe Kerk te Groningen: Bells and Carols, concert in samenwerking met de Provinciale Brassband te Groningen

Redactie

The Crucifixion: emotioneel lijdensverhaal:

Het belooft een heel bijzondere gebeurtenis te worden. Op Palmzondag 24 maart 2013 voert een projectkoor in de R.K. kerk te Assen de Crucifixion van John Stainer uit.

Gerard Nolden, voorzitter van het organiserende Laudatekoor over dit werk: "John Stainer, geboren in 1840, was organist. Hij besloot een stuk te schrijven voor de lijdentijd, dat ook door een behoorlijk kerkkoor uitgevoerd kan worden. Geen orkest, maar het orgel als begeleiding. Hij gebruikt de tekst van dominee J. Sparrow-Simpson. Het belicht vooral de dramatiek bij het lijden en sterven van Christus. De pijn, de twijfel, de angst, alle emoties, zowel van Jezus zelf, als van zijn volgelingen. Maar ook de kerk, de gelovigen, worden belicht en vertaald in muziek die rijk is aan dramatiek en contrasten. De muziek vol deemoed (Jesu, bowed in bitter anguish), staat tegenover triomfantelijke muziek bij het vieren van de overwinning op de dood (Fling wide the gates!). De 'Congregation', de gemeente, zingt samen met het koor een aantal koralen."

Hij verheugt zich op dit werk met name aan het begin van de Goede Week "De muziek van Stainer is rijk aan dynamiek, emotie, oprecht en vol van devotie. Bijzonder in deze uitvoering is de hertaling van de hymnen in het Nederlands door de dichter/musicus en predikant Sytze de Vries.

Het geeft ontspanning en een saamhorigheidsgevoel met je andere koorleden door samen iets moois neer te zetten. Het is geweldig dat we in dit Passie Project Koor tussen de veertig- en vijftig koorleden hebben. Die komen niet alleen uit Laudate. We hebben ondermeer aanmeldingen van koorleden uit Roden en omgeving, de Christelijke Oratorium Vereniging uit Assen en van de koren uit onze parochie. Net als in 2011 zal er zeer intensief geoefend worden onder leiding van Marie-José Coppes, onze eigen enthousiaste dirigente, en Ard Lukassen onze eigen organist. Zelfs twee keer een groot deel van de zaterdag."

Op zondag 24 maart ziet het programma er vanaf 14.30 uur als volgt uit:

- Het koor zal liederen ten gehore brengen die van toepassing zijn op de Goede Week, waarbij ook de bezoekers betrokken zullen worden.

- Het Passie Project Koor met de Crucifixion van John Stainer, tenorsolist is daarbij Jan Messchendorp en bassolist Roelf Wind. Sjoerd Ruisch, titulair-organist van de St. Jozefkathedraal, bespeelt het orgel.

Er worden programmaboekjes verkocht à € 2,00 (inclusief een kopje koffie of thee) die dienen als entreebewijs. Na afloop wordt er nog een vrijwillige bijdrage gevraagd voor de kosten van het concert.

Laudatekoor Assen

Presentatie nieuwe bundel Chris Fictoor 'Vijftig liederen' op zaterdag 13 april 2013 te Groningen

Op zaterdag 13 april 2013 wordt in Groningen, in de San Salvatorkerk aan de Van Iddekingeweg, de nieuwe bundel 'Vijftig Liederen' van Chris Fictoor gepresenteerd. Deze wordt uitgegeven door de Stichting Chris Fictoor Foundation.

De bundel wordt gedurende het dagprogramma, om 11.30 uur, officieel aangeboden aan de Bisschop van het Bisdom Groningen-Leeuwarden, Gerard de Korte, en aan de Scriba van de Generale Synode van de Protestantse Kerk in Nederland, Arjan Plaisier. Zij beiden zullen in een korte inleiding ingaan op de meerwaarde van de bundel, vooral in het kader van de oecumene.

Op deze open zangdag voor koren en andere belangstellenden, georganiseerd in samenwerking met de NSGV in het bisdom Groningen-Leeuwarden, wordt door Chris Fictoor een aantal van de liederen uit de bundel als voorbeeld ingestudeerd, aan de hand van volledige partituren. De partituren worden tegen een kleine vergoeding beschikbaar gesteld.

Vanaf 9.30 uur is men op deze dag welkom. Om 10.00 uur begint het programma, dat om 15.00 uur wordt afgesloten met een openbare vesperviering, waarin dan ingestudeerde liederen een plaats krijgen.

De bundel 'Vijftig liederen' is bestemd voor gebruik in de eredienst en voor diverse vormen van meditatie en retraite. Deze nieuwe liederen ontstonden de afgelopen jaren ter gelegenheid van vieringen en bijeenkomsten van diverse kerkgenootschappen en andere maatschappelijke organisaties. De bundel wil een bijdrage leveren aan een levende praktijk van beziel zingen.

Uitgangspunten voor de samenstelling van de bundel zijn de uitvoerbaarheid door amateurkoren en bruikbaarheid in samenzang. Alle gezangen zijn eenstemmig weergegeven, met de volledige tekst.

Ze zijn daarnaast verkrijgbaar als aparte meerstemmige koorpartij/partituur, of als complete partituur met orgelbegeleiding (zonder pedaal), waarvan enkele met begeleiding door meerdere instrumenten.

De bundel bestaat uit zeer diverse muzikale vormen: refrein- en strofische liederen, geciteerde, antifonale en responsoriale vormen en litanieën, naast korte verzen die bij wijze van 'mantra' kunnen worden gezongen. In de bundel is een index opgenomen zodat gezocht kan worden naar onder meer liturgische plaats, tijd van het jaar en inhoudelijke thematiek. Een aantal liederen is ontstaan bij bijzondere gelegenheden, waaronder

uitvaarten. Omdat gebleken is dat deze breed bruikbaar zijn, hebben ze hier een plaats gekregen.

De meeste liederen betreffen zowel tekst als muziek van Chris Fictoor. Daarnaast zijn teksten opgenomen van katholieke en protestantse tekstdichters en van Rabindranath Tagore; en nieuwe zettingen van traditionele gezangen: Geloofsbelijdenis, Onze Vader, Wees Gegroet, Hoog prijst mijn ziel (Magnificat) en Wenend stond zij (Stabat Mater). Bij deze gezangen is mede het gebruik in oecumenisch verband in aanmerking genomen.

Nadere informatie over deze dag en aanmelding op onderstaande adressen.

Stichting Chris Fictoor Foundation

Sportlaan 4-47

9728 PH Groningen

e-mail: c.w.a.fictoor@fictoor.nl

Cantor cursus 2013 Heerenveen

De cantor is de man of vrouw die de voorzang in de liturgie verzorgt en de samenzang van de samengekomen gemeenschap leidt. Hij/zij kan in de plaats treden van het koor of in samenwerking daarmee functioneren. In tijden van vergrijzende koren een steeds belangrijker wordende functie. Cantor zijn gaat niet zo maar: je moet kunnen voorzingen en dirigeren.

Daarom organiseert de NSGV in het bisdom Groningen-Leeuwarden voor de tweede keer een cantor cursus. Deze wordt gehouden te Heerenveen in het parochiehuis 'It Skûtsje' bij de RK kerk op de zaterdagen 26 januari, 9 en 23 februari en 9 maart 2013, 's morgens van 10.00 tot 12.00 uur. De cursusleiding is net als dit jaar in handen van Sjoerd Ruisch, Wil Jongma, Hendrikje van den Berg en pastor Jan Alferink. De inhoud van de cursus zal, behoudens enkele bijstellingen, ongeveer hetzelfde zijn als dit jaar te Hoogeveen. De cursus kost € 50,00 per deelnemer, zo mogelijk door de parochie te voldoen. Degenen die van plan zijn om zich voor deze cursus op te geven, doen er goed aan om in deze met het parochiebestuur in overleg te treden.

Aanmelding graag bij het secretariaat: l.winter@bisdomgroningenleeuwarden.nl. onder vermelding van alle adresgegevens en e-mailadres.

Na de cursus ontvangen de deelnemers een certificaat met een bevoegdheidsverklaring.

Inmiddels hebben 13 cursisten zich aangemeld, maar er is ruimte voor meer opgaven!

Bestuur van de NSGV bisdom Groningen-Leeuwarden.

Cantorij 'De Heer die wederkomt' Oosterwolde opgeheven.

Het bestuur van de parochie te Oosterwolde heeft de samenwerking met het parochiële koor (cantorij) opgezegd. In een gesprek met leden van het koor is een en ander toegelicht. Gelukkig is de animo om in de liturgie te zingen gebleven. Een aantal koorleden hebben zich aangesloten bij de reeds bestaande cantores-groep; inmiddels is gezien en gehoord dat er weer enthousiaste zangers de muziek in de liturgie verzorgen.

Parochieblad Oosterwolde

Reserve-musici

De lijst van reserve-musici is al meerdere keren gepubliceerd. De bedoeling van deze lijst is dat in noodgevallen u een beroep kunt doen op deze mensen, om het even of het nu om repetities of vieringen gaat, voor kortere of (iets) langere tijd. Dat er van te voren afspraken moeten worden gemaakt, spreekt voor zich. Ook is bespreekbaar de medewerking te vragen voor bijzondere vieringen op werkdagen, met name uitvaarten.

Dhr. U. Tjallingii Dirigent, organist, cantor	Deinum	Tel. 06-14859557 tjallingii2@zonnet.nl
Dhr. W.B. Jongma Dirigent, cantor	Wolvega	Tel. 0561-612662 wjongma@kpnplanet.nl
Dhr. T.M. Mooijman Dirigent, organist	Veendam	Tel. 0598-717193 mooijman.trevor@gmail.com
Dhr. L. van der Heide Cantor	Harlingen	Tel. 06-43023468 info@loekvanderheide.nl

Secretariaat NSGV bisdom Groningen-Leeuwarden.

Parochie Veendam zoekt oude GvL's (uitgave 1984)

De parochie Maria ten Hemelopneming te Veendam heeft in het verleden uit de Randstadbundel gezongen en sinds een jaar of tien is er een eigen bundel, samengesteld door de vijf samenwerkende parochies in Oost-Groningen (SPOG) in gebruik. In deze bundel zijn slechts enkele psalmzettingen opgenomen en dat maakt het wat lastig om bij de eucharistieviering na de eerste lezing de geëigende antwoordpsalm (met antifoon) te zingen.

Na gevraagd advies aan de NSGV in ons bisdom en in overleg met de pastoor willen wij vragen of u ons kunt helpen aan een dertigtal tweedehands GvL's, om te gebruiken door het koor in de vieringen.

In den lande sluiten (helaas) kerken en wellicht dat er vanuit de boedel GvL's in overtal raken, bijvoorbeeld. Of mogelijk heeft de parochie onlangs de tweede editie van GvL aangeschaft, en ligt de oude editie werkeloos her of der in de kast. Indien u ons zou kunnen helpen of tippen hoe wij tegen een zachte prijs hier aan kunnen komen, neemt u dan contact op met:

Trevor Mooijman, dirigent gemengd koor en dameskoor Veendam.
(0598) 717193
mooijman.trevor@gmail.com

Kerkmuzikale regels:

'De tweede soort gezangen vormt een wezenlijk onderdeel van de dienst van het Woord: de antwoordpsalm in aansluiting op de eerste lezing en het alleluia-vers ter voorbereiding op het evangelie. Met name de *antwoordpsalm* is een aanwinst van de na-conciliaire liturgie en een verrijking van onze vieringen. Deze psalm moet niet vervangen worden door een lied. Als hij niet gezongen kan worden, is het ook mogelijk hem afwisselend met de gelovigen te lezen.

Het lectionarium met de Schriftlezingen geeft aan welke psalmverzen op een bepaalde dag de antwoordpsalm vormen'.

Bisschoppelijke brief 'De lofzang gaande houden' (september 2011)

Citaat:

'Eredienst zonder zang is volgens mij ondenkbaar. Het is net zo iets als leven zonder ademen'.

Pastor Peter van der Weide, Punctum 2012-3.

Colofon

Deze Nieuwsbrief is een uitgave van de NSGV in het bisdom Groningen-Leeuwarden en wordt gezonden aan degenen van wie het e-mailadres bij het secretariaat bekend is. Ze verschijnt vijf à zes keer per jaar na elke bestuursvergadering.

Verdere verspreiding is toegestaan en wordt aanbevolen. Het abonnement is gratis.

Aanmelding bij het secretariaat: l.winter@bisdomgroningenleeuwarden.nl.

Als u deze brief niet wilt ontvangen kunt u zich ook afmelden via bovenstaand e-mailadres van het secretariaat.

Redactie: Wil Jongma wjongma@kpnplanet.nl

De volgende nieuwsbrief nr. 16 verschijnt in maart 2013. Kopij voor deze nieuwsbrief voor 15 februari 2013 per e-mail van de redactie.

NSGV in het bisdom Groningen-Leeuwarden.

Secretariaat: Ubbo Emmiusingel 79, 9711 BG Groningen.

Telefoon 050-406 58 88, e-mail l.winter@bisdomgroningenleeuwarden.nl

www.nsgv.nl.